

Виробнича ситуація 1.1

Необхідно: розподілити користувачів на внутрішніх та зовнішніх. Дані для виконання:

Позикодавці, банківські установи, існуючі та потенційні інвестори та кредитори, постачальники, покупці, управлінський персонал, менеджери підприємства, уряд та урядові установи, керівник підприємства, начальник цеху, соціальні фонди, аудиторські компанії, громадськість.

Виробнича ситуація 1.2

Необхідно: розподілити користувачів на 3 групи (з прямим фінансовим інтересом; з непрямим фінансовим інтересом та без фінансового інтересу). Дані для виконання:

Позикодавці, банківські установи, існуючі та потенційні інвестори та кредитори, постачальники, покупці, управлінський персонал, менеджери підприємства, уряд та урядові установи, керівник підприємства, начальник цеху, соціальні фонди, аудиторські компанії, громадськість.

Виробнича ситуація 1.3

Необхідно: Знайти відповідь між назвою якісної характеристики та її змістом, для чого проставити ліворуч від номера відповідну літеру.

Якісна характеристика	Зміст
1. Зрозумілість	А. Здатність інформації впливати на рішення, які приймаються на її основі.
2. Доречність	Б. Інформація не містить помилок та перекорень, що можуть вплинути на прийняття управлінських рішень.
3. Достовірність	В. Інформація характеризується можливістю користувачів порівнювати дані форм фінансової звітності за різні періоди, чи фінансову звітність різних підприємств.

4. Зіставність	Г. Якість інформації, яка дає можливість користувачам сприймати її значення.
----------------	--

Виробнича ситуація 2.1

Необхідно: Скласти баланс (горизонтальної форми) акціонерного товариства США. Дані для виконання: (в дол. США).

Таблиця 2.1

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Будівлі (за залишковою вартістю)	1462500
2	Обладнання (за залишковою вартістю)	2000000
3	Рахунки до оплати	20000
4	Рахунки до одержання	30000
5	Акціонерний капітал	3500000
6	Матеріали	27000
7	Готова продукція	5000
8	Прибутковий податок до оплати	10000
9	Проценти до одержання	2000
10	Нерозподілений прибуток	35000
11	Іпотечний кредит	40000
12	Гроші в банку	50000
13	Проценти до оплати	1500
14	Незавершене виробництво	40000
15	Внески зі страхування	10000

Виробнича ситуація 2.2

Необхідно: Скласти баланс (вертикальної форми) французької компанії. Дані для виконання: (в євро).

Таблиця 2.2

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Гроші в касі	500
2	Витрати майбутніх періодів	7500
3	Податок до оплати	22000
4	Позика під нерухомість з виплатою через 5 років	15000
5	Випущений капітал (звичайні акції)	1460500
6	Незавершене виробництво	10000
7	Кредит банку за ставкою 10% з виплатою через 10 р.	12500
8	Обладнання за собівартістю	1200000
9	Будівлі за собівартістю	180000
10	Гроші на рахунку в банку	140000
11	Рахунки з основних господарських операцій до оплати	4000
12	Накопичений прибуток	10000
13	Амортизаційні відрахування	80000
14	Сировина	25500
15	Готова продукція	7000
16	Рахунки покупців	9500
17	Вилучений капітал	24000

Виробнича ситуація 2.3

Необхідно: Скласти баланс (по мірі зростання ліквідності горизонтальної форми) акціонерного товариства США.

Дані для виконання: (в дол. США)

Таблиця 2.3

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Грошові кошти	840000
2	Короткотермінові зобов'язання	530000
3	Ринкові цінні папери	460000
4	Дебіторська заборгованість	1900000
5	Довготермінові зобов'язання	3240000
6	Товарно-матеріальні запаси	3000000
7	Будівлі, споруди, обладнання	3495000
8	Привілейовані акції	600000
9	Звичайні акції	790000
10	Акціонерний капітал	2700000
11	Гудвіл, патенти, товарний знак	100000
12	Нерозподілений прибуток	1315000
13	Амортизація накопичена	80000

Виробнича ситуація 2.4

Необхідно: Скласти баланс (по мірі спадання ліквідності вертикальної форми) акціонерного товариства. Дані для виконання: (в ум.од.).

Таблиця 2.4

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Рахунки до отримання	2000
2	Рахунки до сплати	24000
3	Запаси матеріалів	30000
4	Податок на майно	2700
5	Земельна ділянка	30000
6	Житловий комплекс	200000
7	Позика отримана	160000
8	Меблі та обладнання	19000
9	Довгострокові зобов'язання	30000
10	Амортизація накопичена	44000
11	Внески акціонерного капіталу	60000
12	Грошові кошти	35000
13	Готова продукція	4700

Виробнича ситуація 2.5

Необхідно: Скласти баланс (горизонтальної форми) акціонерного товариства. Дані для виконання: (в ум.од.)

Таблиця 2.5

№ п/п	Господарські засоби та джерела їх формування	Сума
1	Грошові кошти в касі і на рахунку	9000
2	Короткострокова заборгованість постачальникам	38000
3	Запаси товарів	30000

4	Обладнання	46000
5	Довгострокова заборгованість	100000
6	Будинки та споруди	200500
7	Накопичений знос	41020
8	Орендна плата до отримання	6120
9	Акціонерний капітал	305000
10	Фінансові інвестиції в облігації	15500
11	Торгівельна дебіторська заборгованість	18400
12	Проценти до сплати	500
13	Ліцензія	8200
14	Витрати майбутніх періодів	7800
15	Земельна ділянка	143000

Виробнича ситуація 2.6

Необхідно: Скласти Звіт про прибутки та збитки одноступеневого формату та визначити суму чистого прибутку.

Дані для виконання в (у. о.):

собівартість продажу – 5744; витрати на збут – 5144; продаж – 10346; фінансовий дохід – 1026; витрати на дослідження та розробки – 979;

відсотки щодо фінансування устаткування – 547; собівартість послуг та ренти – 4481; послуги та рента – 7856; податок на прибуток – 631.

Виробнича ситуація 2.7

Необхідно: Сформувати Звіт про прибутки та збитки на основі елементів операційних витрат.

Дані для виконання в (у. о.):

Виручка від реалізації – 120000; витрати на ремонт – 1300; загальногосподарські витрати – 3200; витрачені матеріали – 50000; нарахована заробітна плата – 27000; сплачені відсотки за кредит – 150; нарахована амортизація основних засобів – 4500; отримані дивіденди від інвестицій – 110; витрати на рекламу – 500; витрати на транспортування – 700; сплачений податок на прибуток – 10000.

Виробнича ситуація 2.8

Необхідно: скласти Звіт про прибутки та збитки ПАТ «Лукойл» станом на 31 грудня 20XX року за формою, яка є прийнятною для оприлюднення та у відповідності до МСФЗ. Обґрунтуйте обраний формат.

Дані для виконання: оборотна відомість за синтетичними рахунками підприємства станом на 31 грудня 20XX року наведена у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Оборотна відомість за синтетичними рахунками ПАТ «Лукойл»
станом на 31 грудня 20XX р.

Назва рахунку	Сума, тис. грн.	
	Оборот за дебетом	Оборот за кредитом
Податок на прибуток		20
Адміністративні витрати	90	
Рахунок в банку	11	
Витрати на збут	60	
Інвестиції у необоротні активи	6500	
Дивіденди отримані		600
Відсотки за позикою	24	
Проміжні дивіденди	575	
Позика до сплати у 20X5 р		200
Обладнання (первісна собівартість)	900	
Обладнання (накопичений знос)		440
Будівлі (первісна собівартість)	2400	
Будівлі (накопичений знос)		720
Закупівля	2027	
Нерозподілений прибуток		221
Реалізація		5000
Акціонерний капітал (0,5 грн. прості акції)		7000

Запаси станом на 1 січня 20XX року	165	
Торгова кредиторська заборгованість		168
Торгова дебіторська заборгованість	417	
Зарплата (адміністративного персоналу)	800	
Зарплата (працівників збуту)	400	
Разом	14369	14369

За звітний період результати діяльності підприємства такі:

- 1) Будівлі переоцінені до 2500 тис. грн. 1 січня 20XX року. Керівництво включило цю оцінку до балансу. Жодних інших операцій або коригувань з необоротними активами не виникало;
- 2) Собівартість запасів за підсумками інвентаризації станом на 31 грудня 20XX р. склала 167 тис. грн.;
- 3) Будівлі потрібно амортизувати на 2% від собівартості або від переоціненої суми, а машини й обладнання – на 20% за методом зменшення залишку. Сума амортизації віднесена до витрат на збут.
- 4) Податок на прибуток за рік склав 270 тис. грн.
- 5) Прибуток за фінансовий рік, який закінчився 31 грудня 20XX року, склав 1650 млн. грн.
- 6) Оголошено, що дивіденди по закінченні звітнього року будуть складати 0,08 грн. на акцію, проте коригувань у звітах не було зроблено.

Виробнича ситуація 2.9

Необхідно: скласти Звіт про фінансовий стан (Баланс) за форматом МСФЗ урахуваючи помилки, що допущені бухгалтером на основі даних табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Звіт про фінансовий стан (Баланс) ПАТ «Зоря» станом на 31 грудня 20XX року

Назва статті	Сума, тис. грн.	
	На початок року	Усього за розділом
Необоротні активи – матеріальні:		
Обладнання (первісна вартість)	110000	
амортизація	(40000)	
залишкова вартість	70000	
Верстати	22000	
Земля та споруди (первісна вартість)	400000	
амортизація	(150000)	
залишкова вартість	250000	
Земельні ділянки	90000	432000
Оборотні активи:	900	
Торговельна дебіторська заборгованість	175000	
Грошові кошти та їх еквіваленти	80000	
Виробничі запаси	220000	

Державні цінні папери	20000	495000
Необоротні активи (нематеріальні):		
Гудвіл	80000	
Інвестиції	40000	
Патенти	26000	
Витрати майбутніх періодів:		
Аванси диллерам	60000	
Передплачена оренда	15000	
Адміністративні витрати	12000	
Інші витрати	75000	162000
УСЬОГО АКТИВИ		1235000
Короткострокові зобов'язання		
Торговельна кредиторська заборгованість	140000	
Дивіденди до сплати	35000	
Резерв сумнівної дебіторської заборгованості	8000	
Довгострокові облігації	500000	
Зобов'язання з податку на прибуток	42000	
Податок на додану вартість	17000	242000
Резерв непередбачених збитків	150000	650000
Всього зобов'язання		892000
Акціонерний капітал (15000 × 10 грн.)	150000	
Дивіденди сплачені	(20000)	
Чистий прибуток	90000	
Нерозподілений прибуток	123000	
Всього капітал		343000
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ		1235000

Виробнича ситуація 2.10

Необхідно: скласти Звіт про прибутки та збитки ПАТ «Надія» станом на 31 грудня 20XX року за формою, прийнятною для оприлюднення та у відповідності до МСФЗ. Обґрунтувати обраний формат.

Дані для виконання: оборотна відомість за синтетичними рахунками ПАТ «Надія» станом на 31 грудня 20XX року подана у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Оборотна відомість за синтетичними рахунками ПАТ «Надія»
станом на 31 грудня 20XX р.

Назва рахунку	Сума, тис. грн.	
	Оборот за дебетом	Оборот за кредитом
Рахунок у банку	15	
Адміністративні витрати	100	
Податок на прибуток		20
Інвестиції в необоротні активи	6500	
Витрати на збут	60	
Проміжні дивіденди	575	
Дивіденди отримані		650

Позика до сплати у 20X5 р		180
Відсотки за позикою	24	
Будівлі (первісна собівартість)	2400	
Будівлі (накопичений знос)		720
Обладнання (первісна собівартість)	930	
Обладнання (накопичений знос)		445
Нерозподілений прибуток		223
Реалізація		5050
Закупівля	2027	
Запаси станом на 1 січня 20XX року	175	
Акціонерний капітал (0,5 грн. прості акції)		7010
Зарплата (адміністративного персоналу)	820	
Зарплата (працівників збуту)	380	
Торговельна дебіторська заборгованість	437	
Торговельна кредиторська заборгованість		165
Разом	14463	14463

За звітний період результати діяльності підприємства такі:

- 1) Собівартість запасів склала 175 тис. грн., за підсумками інвентаризації станом на 31 грудня 20XX р.;
- 2) Будівлі переоцінені до 2550 тис. грн. 1 січня 20XX року. Вирішено включити цю оцінку до балансу. Жодних інших операцій або коригувань з необоротними активами не було;
- 3) Будівлі потрібно амортизувати на 2% від собівартості чи від переоціненої суми, а машини та обладнання – на 20% за методом зменшення залишку. Сума амортизації віднесена до витрат на збут;
- 4) Податок на прибуток за звітний рік склав 270 тис. грн.;
- 5) Прибуток за фінансовий рік склав 1650 млн. грн.;
- 6) Оголошено, що дивіденди по закінченні звітного року будуть складати 0,09 грн. на акцію, але коригувань у звітах не було зроблено.

Виробнича ситуація 2.11

Необхідно: дайте відповіді на питання: а) чи є така господарська операція за своїм змістом реалізацією продукції? б) чи потрібно підприємству Б визнавати реалізацію продукції? в) які основні ризики виникають для підприємства А та підприємства Б?

Дані для виконання:

Підприємство А реалізує безалкогольні напої у Київській області. Підприємство А купує продукцію у відомого виробника безалкогольних напоїв підприємства Б на таких умовах:

а) ціна фіксується у прайс-листі на дату поставки продукції підприємству А;

б) зобов'язання підприємства А перед підприємством Б обмежуються лише тим, що підприємство А протягом трьох днів з дати одержання

платежу від продажу товарів кінцевому споживачу здійснює переказ одержаних грошових коштів підприємству Б;

в) підприємство А у будь-який момент може повернути неліквідні запаси підприємству Б.

Виробнича ситуація 2.12

Необхідно: порівняти підходи до складання Звіту про прибутки та збитки та Звіту про рух грошових коштів у табл. 2.9.

Дані для виконання:

а) у грудні одержано продукцію (на суму 1000 грн.), термін оплати за які 31 січня;

б) за січень інші операційні витрати склали 400 грн., з них 300 грн. сплачено у січні, а 100 грн., що залишилися, – у лютому;

в) продукція продана у січні за 1500 грн., оплата за продукцію надійшла в лютому.

Таблиця 2.9

Порівняння Звіту про прибутки та збитки зі Звітом про рух грошових коштів

Звіт про прибутки та збитки				Звіт про рух грошових коштів			
Показник	Грудень	Січень	Лютий	Показник	Грудень	Січень	Лютий
Реалізація				Реалізація			
Запаси на початок							
Закупки				Закупки			
Запаси на кінець							
Валовий прибуток							
Витрати				Витрати			
Прибуток				Рух грошових коштів			

Виробнича ситуація 2.13

Необхідно: скласти Звіт про рух грошових коштів ПАТ «Глобус» за рік до 31 грудня 20X3 року із застосуванням прямого методу.

Дані для виконання:

ПАТ «Глобус» розпочало господарську діяльність 1 січня 20X3 року із довгострокової позики в сумі 60000 грн. та випуску акцій, що дало змогу мобілізувати 50000 грн. ПАТ «Глобус» придбало непоточні активи за грошові кошти у сумі 40000 грн. і до 31 грудня 20X3 р. здійснило такі господарські операції:

а) придбано у постачальників виробничих запасів на 31000 грн., заборгованість за які в розмірі 2500 грн. не було погашено на кінець року;

б) обсяг реалізації за рік склав 54000 грн. Дебіторська заборгованість на кінець року – 6700 грн.;

в) заробітна плата працівникам та службовцям, сплачена грошовими коштами у сумі 15000 грн.;

г) відсотки за позикою за рік склали 4800 грн., на кінець року їхню оплату за один місяць прострочено;

г) перший внесок за позикою здійснено в сумі 6000 грн.;

д) оголошені дивіденди у сумі 3000 грн. на 31 грудня.

Виробнича ситуація 2.14

Необхідно: визначити часовий зважений коефіцієнт та середньозважену кількість звичайних акцій.

Дані для виконання:

На початку року в обігу перебувало – 100000 звичайних акцій АТ «Баєр». 25.04 проведено емісію звичайних акцій у кількості 50000. 07.06 було викуплено у акціонерів 30000 власних звичайних акцій. 06.10 було повторно випущено в обіг 20000 раніше викуплених акцій.

Таблиця 2.10

Період обігу	Кількість акцій в обігу	Часовий зважений коефіцієнт	Середньозважена кількість акцій
01.01-24.04			
25.04-06.06			
07.06-05.10			
06.10-31.12			

Виробнича ситуація 2.15

Необхідно: Обчислити розбавлений прибуток на акцію.

Дані для виконання:

АТ «Баєр» випустило в обіг 20000 конвертованих облігацій. Кожні 5 облігацій можуть бути конвертовані у 3 звичайні акції. Витрати на сплату % за конвертування облігації становлять 10000 у. о. на рік. Середньозважена кількість акцій 122055. Ставка податку на прибуток – 20 %.

Таблиця 2.11

Показник	Розрахунок	Сума
Скоригований чистий прибуток		
Додаткова кількість звичайних акцій в обігу після конвертування		

Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу, що використовуються для розрахунку розбавленого прибутку на акцію		
Розбавлений прибуток на акцію		

Виробнича ситуація 2.16

Необхідно: Скласти Звіт про рух грошових коштів АТ «Баєр» за прямим методом.

Дані для виконання (тис. у. о.):

надходження від емісії акцій – 350; надходження від покупців – 11300; придбання фінансових інвестицій – 6; платежі постачальникам – 8350; сплачені відсотки – 60; отриманий кредит банку – 1000; надходження від реалізації основних засобів – 32; отримані дивіденди – 36; сплачені податки та збори – 1480; придбання основних засобів – 1540; сплачені дивіденди – 226; інші операційні платежі – 540; сплачений податок на прибуток – 362; надходження від реалізації фінансових інвестицій – 840.

Практичне заняття

Реферативні виступи:

1. Особливості складання та подання основних форм фінансової звітності згідно з МСБО.
2. Особливості структури та подання приміток до фінансової звітності згідно МСБО.
3. Особливості змін в обліковій політиці та облікових оцінках згідно з МСБО 8.
4. Характеристика МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів".
5. Особливості складання звіту про прибутки та збитки згідно з МСБО.

Експрес-опитування

Завдання та питання для самоконтролю:

1. Розкрийте призначення і склад фінансової звітності.
2. Охарактеризуйте мету фінансової звітності.
3. Охарактеризуйте склад і елементи фінансової звітності.
4. Висвітліть загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах.
5. Охарактеризуйте якісні характеристики фінансових звітів.
6. Який порядок подання фінансових звітів.
7. Що таке звітний період.
8. Розкрийте елементи балансу, їх визнання та оцінка.
9. Охарактеризуйте фіксовані активи.
10. Що таке поточні активи та зобов'язання?
11. Які складові власного капіталу?
12. Охарактеризуйте формати балансу (горизонтальний, вертикальний).
13. Які події йдуть після дати балансу згідно з МСБО 10 "Події після звітного періоду"?
14. У чому полягає призначення й елементи звіту про прибутки і збитки?
15. Яка структура і зміст звіту про прибутки і збитки?
16. Що входить до складу операційних доходів?
17. Що входить до складу операційних витрат?
18. Що таке фінансові витрати та доходи від фінансових інвестицій?
19. Охарактеризуйте формати звіту про прибутки і збитки.
20. Розкрийте зміст і структуру звіту про рух грошових коштів.
21. Висвітліть порядок подання та розкриття інформації про рух грошових коштів.
22. Що таке надзвичайні (екстраординарні) статті?
23. Розкрийте методику складання звіту про рух грошових коштів.

24. Розкрийте порядок визначення руху грошових коштів у результаті операційної (прямий, непрямий методи), інвестиційної та фінансової діяльності.
25. Охарактеризуйте Звіт про зміни у власному капіталі.
26. Охарактеризуйте Примітки до фінансових звітів.
27. Як здійснюється виклад облікової політики та інші розкриття?